

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/85/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2011899615
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2012:2011899615.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľov: 1. A. C., nar. XX.X.XXXX, 2. R. C., rod. A., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom N. D. XX, v zastúpení: Advokátska kancelária Kurucová, s.r.o., Hurbanova 486/2, Senica, proti odporcom: 1. A. L., nar. XX.X.XXXX, 2. Z. L., rod. Z., nar. X.X.XXXX, obaja bytom N. D. XX, zastúpení advokátom Mgr. Milan Sadloň, V. Paulínyho - Tótha 30, Senica, o určenie hraníc a vydanie nehnuteľnosti, na odvolanie odporcov 1 a 2, proti rozsudku Okresného súdu Senica, zo dňa 8.2.2011, č.k. 7C/29/2004-170, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku I., II., IV. a V. **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že hranicu medzi parcelou č. XXXX/X a parcelou č. XXXX/X v KÚ N. D., tvorí priamka medzi bodmi 50 - 60 - 61 - 62 - 63 - 51, podľa znaleckého posudku Ing. A. O. č. 2/2006 zo dňa 9.2.2006 a doplnenia tohto posudku zo dňa 8.6.2010, vyznačená v prípade kolíkmi (bod 50 a 51) a farbou na stavbách (bod 60, 61, 62, 63)(výrok I).

Odporcom uložil povinnosť vydať navrhovateľom časť parcely 9917/3 vo výmere 206 m², vyznačenú doplnením znaleckého posudku Ing. O. č. 2/2006 zo dňa 8.6.2010, medzi bodmi 50 - 60 - 61 - 62 - 63 - 51 - 26 - 24 - 15 - 14, ako i odstrániť z parcely č. XXXX/X časti stavieb a to časti garáže vyznačenej bodmi 43 - 60 - 61 - 44, časti hospodárskej budovy vyznačenej bodmi 39 - 63 - 51 - 38, ako i hnojiska a WC, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.).

Navrhovateľom uložil povinnosť doplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok z predmetu konania vo výške 99,50 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Senica (výrok III).

Odporcom uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne náhradu trov štátu v sume 385,86 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Senica a napokon odporcom uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľom náhradu trov konania 1.645,55 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku k rukám ich právnej zástupkyne (výrok IV. a V.).

Rozhodnutie odôvodnil použitím ust. § 123, § 126, § 135 c) ods. 1, § 135 c) ods. 2, § 135 c) ods. 3, § 151 n), § 588, § 628 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 80 písm. c) Občianskeho zákonníka a v časti rozhodnutia o trovách konania s použitím § 142 ods. 1 O.s.p. Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania vyvodil právny záver, že návrh navrhovateľov po jeho upravení a v zmysle záverov znaleckého dokazovania je dôvodný. Navrhovatelia 1 a 2 sú bezpodielovými spoluvlastníkmi, okrem iných i parcely č. XXXX/X v KÚ N. D. a preto sú oprávnení tento pozemok v celej jeho výmere osobne užívať, čomu však bránia odporcovia. V súvisiacom konaní vedenom pod sp. zn. 5C/214/2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave pod č.k. 24Co/56/2009, o určenie vlastníckeho práva k parcele č. XXXX/X zastavaná plocha - garáž o výmere 11 m², parcela č. XXXX/X zastavaná plocha

- hnojisko o výmere 2 m², parcela č. XXXX/X zastavaná plocha - pivnica o výmere 8 m² a parcela č. XXXX/XX zastavaná plocha - hospodárska budova o výmere 4 m², všetky nachádzajúce sa v KÚ N. D., odčlenené od pozemku parcela č. XXXX/X, evidované na LV č. XXX odporcovia neboli úspešní. V tomto konaní bolo jednoznačne uzavreté, že hospodárska budova - pivnica a hnojisko sú čierne stavby, ktoré boli postavené sčasti na cudzom pozemku bez stavebného povolenia právnymi predchodcami odporcov, ktorí stavby prevzali a užívajú ich ako svoje vlastné. Garáž bola postavená sčasti na pozemku navrhovateľov odporcami, avšak ani v tomto konaní odporcovia nepredložili doklad, z ktorého by bolo preukázané, že stavba garáže bola riadne skolaudovaná. Súd skonštatoval, že vlastník stavby vlastníctvo k pozemku postavením stavby nenadobúda a keďže odporcovia žiadnym právne relevantným titulom nepreukázali nadobudnutie vlastníckeho práva k časti parcely č. XXXX/X, ktoré vlastnícke právo by ich odôvodnene oprávňovalo k tomu, aby na tejto časti parcely mali vybudovanú sčasti garáž, hnojisko, pivnicu, či hospodársku budovu a aby nehnuteľnosť užívali, musia odstrániť časti týchto stavieb na parcele patriacej navrhovateľom na vlastné náklady. Špecifikácia stavieb, ktoré sú odporcovia povinní odstrániť, vyplýva zo znaleckého posudku Ing. A. O., ktorý ich výrazne farebne vyznačil v teréne na stavbách. Súd sa tiež zaoberal alternatívou vecného bremena, avšak takéto riešenie by podľa záverov znalca nebolo účelné.

Ďalej konštatoval, že je daný nenalievavý právny záujem aj na určovacej žalobe ako aj na žalobe o určenie hranice medzi parcelami č. XXXX/X a parcely č. XXXX/X v KÚ N. D. v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. a to v súlade so znaleckým posudkom znalca Ing. O. č. 2/2006 zo dňa 9.2.2006 a jeho doplnenia (doplnku zo dňa 8.6.2010), pretože hranica medzi susediacimi pozemkami je medzi účastníkmi stále sporná. Rozhodnutie o tejto otázke odstráni aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi účastníkmi, ktorý je ohrozením právneho postavenia navrhovateľov a ktorý nemožno inými právnymi prostriedkami odstrániť.

Rozhodnutie v časti trov konania odôvodnil tým, že navrhovatelia v priebehu konania síce upravovali žalobný petit, urobili tak ale z dôvodu presnej špecifikácie predmetu sporu, čím podstata samotnej ochrany vlastníckeho práva, ktorej sa navrhovatelia domáhali, dotknutá nebola. Vzhľadom na postoj odporcov súd nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre postup pri rozhodovaní o trovách konania v zmysle § 150 O.s.p. Trovy konania navrhovateľov potom predstavujú 500,- Sk za zaplatený súdny poplatok, za návrh na vydanie nehnuteľností, 100,- Sk nevrátená časť súdneho poplatku v časti za návrh na určenie hraníc, zložený a vyčerpaný preddavok na znalecké dokazovanie v sume 5.000,- Sk (165,96 Eur), súdny poplatok za rozšírený návrh o určenie hranice v sume 99,50 Eur a trovy zastúpenia pri zastúpení dvoch účastníkov v celkovej výške 1.360,17 Eur, pričom táto položka je v odôvodnení rozhodnutia špecifikovaná jednotlivými vykonanými úkonmi a hotovými výdavkami zastupujúceho advokáta. V časti nahradiť trovy štátu, ktoré vznikli tým, že znalecké dokazovanie si vyžiadalo náklady vyššie než boli hradené v zložených preddavkoch a súd musel znalcovi hradiť preddavkovo z rozpočtových prostriedkov súdu, dôvodil, že na tieto náklady má štát právo zo strany neúspešných účastníkov.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie odporcovia prostredníctvom ich právneho zástupcu a to vo všetkých výrokoch, okrem výroku, ktorým bola uložená navrhovateľom povinnosť doplatiť súdny poplatok.

Odvolanie odôvodnili tým, že súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov - vytyčovacím náčrtom M. S. zo dňa 8.4.2003, znaleckým posudkom Ing. A. O. č. 2/2006 a jeho doplnkom zo dňa 8.6.2010, obsahom spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 5C/214/2005, pričom prihliadol na predchádzajúce rozhodnutie vo veci 5C/214/2005, z ktorého vyvodil, že hospodárska budova, pivnica a hnojisko sú čierne stavby, ktoré boli postavené sčasti na cudzom pozemku bez stavebného povolenia právnymi predchodcami odporcov. Tiež uzavrel, že odporcovia nenadobudli vlastnícke právo v časti parcely č. XXXX/X, ktorej by odôvodnenie oprávňovalo k tomu, aby na nej mali vybudované tieto stavby a aby nehnuteľnosti užívali. Preto musia odstrániť časti stavieb na parcele navrhovateľov. Alternatívu vecného bremena považoval za neúčelnú. S týmto názorom nesúhlasí. Súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom rozsudok je čiastočne i nepreskúmateľný, teda sú dané dôvody odvolania podľa § 205 ods. 2 a) d) f) O.s.p. Navrhovatelia doteraz doloženými dôkazmi nepreukázali nadobudnutie vlastníckeho práva k pozemku parc. č. XXXX/X, nakoľko darovacia zmluva z roku 1957 sa netýkala vzniku pozemku parc. č.

XXXX/X. Tvrdenie, že sú vlastníkami takého pozemku nedokázali. Z LV č. XXX vyplýva, že navrhovatelia sú zapísaní v katastri nehnuteľností, ako bezpodieloví spoluvlastníci pozemku parc. č. XXXX/X o výmere 206 m², ktorý nadobudli kúpnu zmluvou vloženou do katastra pod V 2601/02 od N. A.. V návrhu uviedli okrem tejto kúpnej zmluvy ďalší titul nadobudnutia a to darovaciu zmluvu zo dňa 17.5.1957, pričom túto do spisu nedoložili. Pôvodná parcela č. XXXX v N. D. má výmeru 989 m². ako a kedy vznikla z tejto parcely parc. č. XXXX/X o výmere 206 m² nebolo preukázané. Vlastníctvo zapísané na LV č. XXX nie je originálne nadobudnuté vlastníctvo, čo odôvodňuje pochybnosti o jeho podstate a rozsahu. Nebolo preukázané ani to, že by odporcovia nemali žiadne právo na zasahovanie do vlastníctva navrhovateľov. Vlastnícke právo odporcov k predmetným doplnkovým stavbám k ich rodinnému domu a teda i právo tieto stavby riadne užívať, nebolo spochybnené. Je nepochybné, že užívanie týchto stavieb svojou hodnotou nepomerne prevyšuje ujmu, ktorá vzniká navrhovateľom tým, že neužívajú pozemok, ktorý odkúpili až v roku 2002 ktorý pozemok je evidovaný ako zastavané plochy a nádvoria. V danom prípade je sporná i otázka zistenia hranice medzi pozemkami účastníkov, ktorá súvisí s otázkou vlastníctva určitej plochy, ktorá je medzi vlastníkami susediacich pozemkov parc. č. XXXX/X a XXXX/X. Určenia tejto hranice znaleckým posudkom odporcovia spochybňujú pre vady tohto posudku, na ktoré poukázali aj v priebehu konania. Návrh navrhovateľov považujú za nedôvodný. Už z návrhu z 3.5.2004 vyplýva, že dôvodom jeho podania bola skutočnosť, že odporcovia si neposunuli hranicu pozemku o jeden meter v mieste, kde majú postavené hospodárske budovy, kde túto výmeru potrebovali na prechod k stene hospodárskej budovy v prípade údržby alebo opráv. Takisto dôvodom podania návrhu bol ich dojem, že odporcovia si nemienili odkúpiť pozemok, na ktorom boli postavené ich stavby a že tento pozemok chceli užívať bezplatne. V priebehu konania navrhovateľ 1 sa k predmetu návrhu vecne nevyjadril, navrhovateľka 2 zotrvala i v záverečnom návrhu na jedinom rozhodnutí a to na odstránení tých častí stavieb odporcov, ktoré sa v súčasnej dobe nachádzajú na parc. č. XXXX/X. Odstránenie stavby považuje zrejme podľa ďalšieho vyjadrenia v návrhu za určitú satisfakciu za krivdy, ktorých sa mal voči nej dopustiť jej nevlastný otec, právny predchodca odporcu 1. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovatelia odvolanie nepodali. K podanému odvolaniu navrhovateľov podali prostredníctvom ich právneho zástupcu písomné vyjadrenie, v ktorom navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a žiadali priznať im náhradu trov odvolacieho konania. Uviedli, že pokiaľ odporcovia vo svojom odvolaní namietajú ich vlastnícke právo k parcele č. XXXX/X a správnosť znaleckého posudku Ing. A. O.. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že sú vlastníkami parcely vedenej na LV č. XXX v KÚ N. D., parc. č. XXXX/X, dom č. XX - zastavaná plocha vo výmere 783 m², parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha, nádvoria vo výmere 206 m². Pozemky parc. č. XXXX/X a XXXX/X boli pôvodne zapísané v pozemknoknižnej vložke č. XXXX KÚ N. D., ako parc. č. XXXX - záhrada o výmere 989 m². Pod B1 bola zapísaná ako vlastníčka G. L., rod. R. v celosti. Na základe darovacej zmluvy zo dňa 17.5.1957 bolo vložené vlastnícke právo pod B2 na A. A. v 1/2 a pod B2 na A. C. v 1/4 (písm. b)) a pod B2 na R. C. v 1/4 (písm. c)). Súčet výmeny parc. č. XXXX/X a XXXX/X je totožný s výmerou pôvodnej parc. č. XXXX zapísanej vo vložke č. XXXX. Parc. č. XXXX/X vznikla rozdelením parcely č. XXXX na základe obnovenia pozemknoknižného stavu k D1791/80. Oznámením mesta Senica zo dňa 24.4.2008, ktoré bolo zaslané Okresnému súdu Senica v konaní sp. zn. 5C/214/2005, boli tieto skutočnosti preukázané. Polovicu nehnuteľností odkúpili od N. A., rod. U., dedičky po neb. A. A., na základe kúpnej zmluvy zo dňa 11.12.2002, vloženej 1.3.2003 pod číslom V2601/02. O ich vlastníckom práve k parcele č. XXXX/X. v KÚ N. D. bolo už rozhodnuté právoplatným rozsudkom OS Senica č. 5C/214/2005 zo dňa 1.10.2008 v spojitosti s rozsudkom KS Trnava zo dňa 17.6.2009, č. k. 24Co/56/2009, ktorým súd zamietol žalobu A. L. a Z. L. o určenie vlastníckeho práva k pozemkom a čiernym stavbám, ktoré požadujú v tomto konaní vydať. V citovaných rozhodnutiach sa súdy dopodrobna zaoberali ich vlastníckym právom i možnosťou vydržania parc. č. XXXX/X v prospech odporcov. Konaním o určenie hraníc odporcovia spochybňujú ich vlastnícke právo, hoci o ňom už bolo rozhodnuté a túto námietku odporcov považujú za tendenčnú a nedôvodnú. Spočiatku odporcovia súhlasili s určením hranice, až následne zmenili názor. Odporcovia uvádzajú, že k ich vlastnícke právo k čiernym stavbám nebolo spochybnené. Bolo však preukázané, že tieto čierne stavby boli postavené i na ich pozemkoch, o čom odporcovia vedeli. Hospodárska budova, pivnica, hnojisko boli postavené sčasti na parc. č. XXXX/X bez stavebného povolenia právnyimi predchodcami odporcov. Tieto odporcovia užívajú ako vlastné, hoci neboli predmetom dedenia. Garáž odporcovia postavili taktiež sčasti na ich pozemku a nebolo dospeliať preukázané, že bola riadne skolaudovaná a žiadne listinné dôkazy k tejto garáži odporcovia nedoložili ani v odvolacom konaní. Odporcovia žiadnym spôsobom nenadobudli teda vlastnícke právo ani v časti parcely č. XXXX/X a teda nemali dôvod na vybudovanie a užívanie týchto neoprávnených stavieb na ich pozemku. Žaloba bola

teda podaná dôvodne. V konaní bolo potrebné, aby znalec určil hranicu medzi parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X, čo urobil v doplnení znaleckého posudku a hranicu vyznačil i na mieste samom. Zo znaleckého posudku vyplýva, že časť hospodárskej budovy, hnojiska, WC a časť garáže patriace odporcom sú na ich pozemku neoprávnené, lebo odporcovia vedeli, že parcela č. XXXX/X im vlastnícky nepatrí. Súd prvého stupňa vykonal rozsiahle dokazovanie. Odporcovia hoci namietali znalecký posudok, nenavrhli kontrolný znalecký posudok. Na určenie hranice bolo potrebné odborné posúdenie a preto súd vychádzal zo znaleckého posudku Ing. O., ktorý jednoznačne vo svojich záveroch znaleckého posudku 2/2006 zo dňa 9.2.2006 a jeho doplnenia zo dňa 8.6.2010 konštatoval, že časť garáže, hospodárskej budovy, hnojiska a WC sú postavené na pozemku navrhovateľov a že alternatíva vecného bremena by nebola účelná. Rozhodnutie súdu považujú riadne odôvodnené, preto navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach potvrdil a priznal im trovy odvolacieho konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkmi konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnené zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neoprávnené zadržuje (§ 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vlastník sa môže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva predovšetkým návrhom na vydanie veci, návrhom na zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva, ako aj návrhom na určenie vlastníckeho práva, ak má na požadovanom určení naliehavý právny záujem (§ 80 písm. c) O.s.p.).

Z okruhu určujúcich návrhov na ochranu vlastníckeho práva nemožno vylúčiť ani návrh na určenie hranice medzi spornými pozemkami. V takomto prípade totiž ide o vzájomné vymedzenie predmetu dvoch vlastníckych práv a slová „určenie hranice“ treba považovať za vyjadrovací spôsob, ktorým tak účastníci, ako aj súd, majú na mysli určenie, ktorá časť zo spornej plochy v prírode, ktorému z vlastníkov susedných pozemkov patrí.

Určenia priebehu hranice sa možno domáhať podľa ust. § 48 a nasl. zák. č. 162/1995 Z.z. Takéto riešenie je však možné len vtedy, keď pôvodná hranica medzi susediacimi pozemkami sa postupom času a z rôznych dôvodov stala neurčitou a treba ju len rekonštruovať, pričom nedošlo k porušeniu vlastníckeho práva a v nadväznosti naň k sporu medzi vlastníkmi susediacich pozemkov (porovnaj aj § 3 ods. 2 cit. zákona).

V predmetnej veci malo dôjsť k porušeniu vlastníckeho práva tým, že odporcovia zasiahli do pozemku navrhovateľov zastávaním a užívaním aj tej časti pozemku, o ktorej sa domnievali, že im patrí, takže táto otázka je medzi účastníkmi konania sporná.

Neoprávnenou stavbou je stavba, ktorá je zriadená na cudzom pozemku bez právneho titulu. O neoprávnenú stavbu teda ide v prípade, ak stavebník nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa stavba realizuje, vlastník pozemku o stavbe nevie, resp. neudelil stavebníkovi súhlas na jeho činnosť. Nehnutelnosťami sú pozemky a stavby pevne spojené so zemou pevným základom. Čierna stavba, je vžitý názov pre nepovolenú stavbu - postavenú bez stavebného povolenia alebo v rozpore so stavebným povolením, pričom podľa stavebného zákona, predpokladom realizácie stavby, na uskutočnenie ktorej nepostačuje ohlásenie, je podanie žiadosti o stavebné povolenie. Občan, na ktorého pozemku je zriadená neoprávnená stavba, môže sa domáhať ochrany svojho vlastníctva na súde.

V zmysle § 135c Občianskeho zákonníka, ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil (ďalej len „vlastník stavby“) (ods. 1). Pokiaľ by odstránenie stavby nebolo účelné, prikáže ju súd za náhradu do vlastníctva vlastníkovi pozemku, pokiaľ s tým vlastníkom pozemku súhlasí (ods. 2). Súd môže usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby aj inak, najmä tiež zriadiť za náhradu vecné bremeno, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

Pri neoprávnenej stavbe resp. pri jej odstránení súd prihliada k povahe a rozsahu hospodárskej straty, ktorá by odstránením stavby vznikla, k tomu či vlastník stavby a jeho rodina v stavbe bývala, alebo

nie, aký je rozsah zastavaného pozemku, ako i k tomu, či vlastník stavby vedel, že stavia na cudzom pozemku. Súd musí porovnať hospodársku a inú stratu, ktorá by odstránením stavby vznikla, so záujmom na ďalšom využití stavby. Je treba prihliadnúť i k dôvodom, pre ktoré vlastník pozemku riadne nezakročil proti neoprávnenej stavbe v dobe jej realizácie a pokiaľ vlastník pozemku o neoprávnenej stavbe vedel, tiež k dobe, ktorá od zriadenia stavby uplynula (por. R 23/2003 NS ČR). Pri posudzovaní otázky, či ide o neoprávnenú stavbu v zmysle Občianskeho zákonníka, je treba vychádzať z právnej úpravy platnej v čase vzniku stavby ako veci v právnom zmysle (por. Rč 13/2000).

Účastníci tohto konania už v minulosti viedli spor o parc. č. XXXX/X v kat. úz. N. D., keď tu odporcovia v konaní vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 5C/214/2005 ako navrhovatelia sa domáhali, aby súd určil, že zastavané časti parc. č. XXXX/X vedenej na LV č. XXX kat. úz. N. D. a odčlenené od tejto parcely geometrickým plánom č. 240-241-072-2005 vyhotoveným Geodéziou Bratislava, a.s. P 241 Senica patria do ich bezpodielového vlastníctva tvrdiac, že tieto časti spornej parcely nadobudli vydržaním, pričom titulom malo byť dedenie a darovanie. Rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 1.10.2008, č.k. 5C/214/2005-95 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 17.6.2009, č.k. 24Co/56/2009-125 súd ich návrh zamietol. Z odôvodnenia citovaného rozsudku krajského súdu vyplýva, že navrhovatelia nepreukázali, že boli v držbe dobromyseľní, naopak z výsledkov dokazovania vyplynulo, že v držbe dobromyseľní neboli.

V danom prípade sa navrhovatelia návrhom pôvodne domáhali určenia hraníc medzi parc. č. XXXX/X a parc.č. XXXX/X v kat. úz. N. D. na základe vytyčovacieho náčrtu č. 23/2003 zo dňa 8.4.2003 vyhotovenom M. S. a žiadali o uloženie povinnosti odporcom vydať navrhovateľom (správne vypratať) parc. č. XXXX/X o výmere 206 m² (ďalej len „dotknutá parcela“) do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V priebehu konania na návrh navrhovateľov v časti určenia hranice podľa vyššie uvedeného bolo konanie uznesením zo dňa 22.2.2005, č.k. 7C 29/04-35 právoplatne zastavené. Predmetom konania tak zostalo len vypratanie parc. č. XXXX/X.Podľa vzájomnej korešpondencie účastníkov resp. ich právnych zástupcov obe strany sporu mali záujem o čiastočné vyriešenie sporu zriadením vecného bremena za náhradu, ktoré malo spočívať v užívaní dotknutej parcely v častiach zastavaných stavbami odporcov (č.l. 58, 59 spisu), následne však k dohode medzi účastníkmi nedošlo a v tomto konaní odporcovia v konaní vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 5C/214/2005 ako navrhovatelia sa domáhali, aby súd určil, že zastavané časti parc. č. XXXX/X vedenej na LV č. XXX kat. úz. N. D. a odčlenené od tejto parcely geometrickým plánom č. 240-241-072-2005 vyhotoveným Geodéziou Bratislava, a.s. P 241 Senica patria do ich bezpodielového vlastníctva tvrdiac, že tieto časti spornej parcely nadobudli vydržaním, pričom titulom malo byť dedenie a darovanie.

Súd vo veci potom vykonal znalecké dokazovanie znalcom Ing. A. O., ktorému uznesením zo dňa 13.10.2005 č.k. 7C/29/2009-68 zadal znaleckú úlohu, aby za prítomnosti účastníkov a právnych zástupcov vykonal obhliadku predmetu sporu, na mieste samom určil a vyznačil hranicu medzi pozemkami vlastnícky patriacim navrhovateľom a odporcom, aby zistil, či stavby odporcov garáž, hnojisko, WC, pivnica a hospodárske stavby sú umiestnené na pozemku navrhovateľov, v akom rozsahu, s alternatívou vecného bremena.

Znalec podal znalecký posudok číslo: Čd 2/2006 zo dňa 9.2.2006, prílohou ktorého bol geometrický náčrt, ktorý by mal byť podkladom k novej dohode účastníkov. Znalec v tomto posudku k otázke možného vecného bremena v prospech odporcov sa vyjadril, že toto by v ničom neriešilo otázku navrhovateľov, pričom tento záver žiadnym spôsobom nezdôvodnil, a nadbytočne sa vyjadroval k iným právnym otázkam, ktoré sú nad jeho kompetencie znalca. Na výzvu súdu znalec doplnil tento znalecký posudok jeho doplnkom dňa 15.6.2010, pričom doplnok znaleckého posudku obsahuje znovu „geometrický náčrt“, v ktorom vyznačil hranicu medzi parc. č. XXXX/X a XXXX/X a takéto vyznačenie vykonal aj v teréne. Odporcovia k predmetnému náčrtu uviedli, že takto vyznačená hranica fakticky nikdy neexistovala a nemá oporu v žiadnom právnom podklade (v zmluve, prípadne rozhodnutí príslušného orgánu).

Následne navrhovatelia navrhli zmenu petitu zo dňa 12.7.2010, o ktorej zmene súd rozhodol právoplatným uznesením zo dňa 30.11.2010, č.k. 7C/29/2004-151, takže predmetom konania sa znovu stalo i určenie hranice susediacich pozemkov.

Súd prvého stupňa potom rozhodol napadnutým rozsudkom, ktorého odôvodnenie obsahuje len popis priebehu konania, obsah výsluchu účastníkov a ich právnych zástupcov, stručný popis záverov znalca a odkaz na obsah súdneho sporu vedeného pod sp. zn. 5C/214/2005 na Okresnom súde Senica a neodôvodnený záver o dôvodnosti návrhu v časti vypratania, vzhľadom na vlastníctvo predmetného pozemku navrhovateľmi.

V zmysle opakovaných záverov Ústavného súdu SR každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Odňatím možnosti konať pred súdom sa

prítom rozumie taký postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesným práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Tieto požiadavky vyjadruje aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd musí prítom dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Súd prítom nemusí dať odpoveď na úplne všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Súd preto musí vysvetliť dôvody, na ktorých je založené jeho rozhodnutie.

Súd musí dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, musí vysvetliť dôvody, na ktorých je založené jeho rozhodnutie. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený. Za arbitrárny treba kvalifikovať aj situáciu, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy.

Jasné a jednoznačne odôvodnené meritórne rozhodnutie, alebo rozhodnutie procesnej povahy tvorí súčasť základného práva na súdnu ochranu (Nález ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 6/03 z 13.3.2003 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 154/05 z 28. februára 2006 č. judikátu 14/2006. Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavuje predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Jedným z týchto princíпов predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť spôsobom zakotveným už v cit. ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení, absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III.ÚS 36/2010).

Porovnaním odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa s vyššie uvedeným, ako je vyššie naznačené je zrejmé, že prvostupňový súd sa naznačenými kritériami dôsledne neriadil. Z pomerne obsiahleho odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu (obsahujúceho hlavne popis vykonaných dôkazov), nie je možné zistiť vyššie naznačené základné údaje a skutočnosti, ktoré sú nevyhnutným predpokladom pre spravodlivé rozhodnutie v danej veci o každom uplatnenom nároku a následne pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle cit. § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie musí obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie a musí byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, aby z hľadiska ust. § 132 O.s.p. vyhodnotil navzájom si odporujúce dôkazy a uviesť napr. prečo niektoré z nich pokladá za vierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulácii rozhodnutia do úvahy. Tieto nedostatky odôvodnenia spolu s tzv. opomenutými dôkazmi (o ktorých súd nerozhodol vôbec) zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 114/08 z 12.6.2008).

Keďže prvostupňový súd svojím rozhodnutím odoprel právo účastníkom na odôvodnenie rozhodnutia v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. zaručené im zákonom, odňal im tým možnosť konať pred súdom. Nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa v naznačených smeroch je rozpore s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., ako aj v rozpore s platnou judikatúrou Ústavného súdu SR a zároveň i bráni odvolaciemu súdu rozhodnutie riadne preskúmať.

Pokiaľ súd prvého stupňa pripustil rozšírenie návrhu aj na určenie hranice susediacich pozemkov a je jeho povinnosťou po rozhodnutí o tomto určovanom návrhu, svoje rozhodnutie odôvodniť právne aj vecne, pričom odôvodnenie musí byť jasné a zrozumiteľné a výrok rozhodnutia v tejto časti musí spĺňať požiadavku určitosti tak, aby mohol byť prípadne podkladom pre výkon rozhodnutia. V tej časti je potom

žiadauce, aby relevantný listinný podklad, na ktorý sa rozsudok odvoláva sa stal i súčasťou predmetného rozhodnutia.

V časti vyprania nehnuteľnosti sa súd prvého stupňa musí vysporiadať s dôvodnosťou návrhu s prihliadnutím na záver o vlastníctve pozemku na ktorom sa nachádzajú, následne s charakterom stavieb, ktoré sa nachádzajú na parcele, ktorej vypratanie je predmetom konania, zohľadniť kedy za akých okolností a podmienok boli vybudované, rozlíšiť či sa jedná o stavbu nepovolenú alebo neoprávnenú, pričom nie je postačujúci odkaz na odôvodnenie rozhodnutia v inej veci, hoci sa týka sporného problému (pričom nie je vylúčené, že z tohto rozhodnutia súd prvého stupňa môže určité nesporne preukázané informácie použiť na doplnenie výsledkov vlastného dokazovania).

Po ustálení charakteru sporných stavieb sa súd prvého stupňa musí zamerať na podstatu sporu, ktorým je ochrana vlastníckeho práva, sústrediť sa na aplikáciu a výklad ust. § 135c ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka a v rozhodnutí konkrétne uviesť, prečo sa rozhodol pre ten-ktorý vybraný spôsob a prečo ostatné spôsoby nebolo vhodné pre daný prípad aplikovať. V otázke možného zriadenia vecného bremena nemôže byť pre súd rozhodujúcim neodôvodnený a ničím nepodložený názor r znalca o nevhodnosti riešenia sporu týmto spôsobom.

Keďže s poukazom na vyššie uvedené prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil tým, že na vec neaplikoval všetky relevantné zákonné ustanovenia, resp. ich nedostatočne (nesprávne) vyložil a zároveň nedostatočne zistil skutkový stav, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch I., II., IV. a V. s použitím § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. ako aj § 221 ods. I písm. f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 cit. ust. vec mu vrátil na ďalšie konanie. Povinnosťou prvostupňového súdu bude v ďalšom konaní, po prípadnom doplnení dokazovania, súc pritom viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.), vo veci opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie vo veci riadne odôvodniť.

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.